NICOLAE STEINHARDT- SELF THROUGH OTHERS

Claudia CREŢU(VAŞLOBAN)
"Petru Maior" University of Târgu-Mureș

Abstract: N. Steinhardt was, and definitely, will be an example of sincere conversion, of devotion to the Romanian people and to Romania. To those who knew him, he will be a permanent landmark both in terms of cultural life and in terms of spiritual life. Each of them will remember fondly who N. Steinhardt was, the man who directed them one way or the other on the paths of life.

Keywords: exemple, devotion, landmark, moral, spiritual.

Nicolae Steinhardt- prin alţii despre sine

Cu toate că această lucrare se intitulează Nicolae Steinhardt- prin alţii despre sine, nu putem trece cu vederea o părere a lui Steinhardt despre sine:

„Creştinismul mă păstrează cu ceva tineresc în mine şi neplictisit, nedezamăgit, nescârbit, nesupărat. Prezenţei veşnic proaspete a lui Hristos îi datorez să nu dospesc şi fermentez în supărarea pe alţii şi pe mine. Acesta-i norocul meu, nefiresc, negândit: să-mi fie dat să cred în Dumnezeu şi în Hristos, cunoscând dealtfel ce a supus Unamuno: să crezi în Dumnezeu înseamnă să îţi doreşti ca El să existe şi în plus să te porţi ca şi cum ar exista".[1]

În *Convorbiri despre Nicolae Steinhardt* de Călin Emilian Chira, părintele arhimandrit Mina Dobzeu, cel care l-a botezat în închisoare pe Nicolae Steinhardt, îşi aminteşte ca şi când ar fi ieri cele petrecute în închisoare:

„Şi el s-a ataşat foarte mult de mine şi de aceea îl aud peste un timp că el cere să fie botezat: «vreau să mor creştin, că nu ştiu aicea în condiţiile grele care sunt....Nu ştiu cum voi rezista...Apă viermănoasă, eu bonav de tuberculoză intestinală». Şi, în cele din urmă îmi cere în 15 martie 1960 să facem botezul. Şi eu am acceptat. Nu am pus problema că poate să ne audă administraţia, să mai suferim şi altele. Şi l-am pregătit făcându-i catehează, vorbindu-i despre Vechiul şi Noul Testament. A învăţat «Crezul»(«Simbolul credinţei»), rugăciuni şi în cele din urmă am oficiat Botezul, aşa simplu în condiţiile în care eram. După ce-i făcusem catehizarea, când am venit de afară, adusesem apă curată şi cu un ibric- zise «Simbolul credinţei» şi rugăciunea- şi l-am botezat prin turnare. Acolo erau condiţii excepţionale. Şi mai erau şi doi preoţi greco-catolici care se mai ocupau şi ei de formarea lui încât au zis: «haide să facem un botez ecumenic» că erau şi ei acolo. Erau preoţi ortodocşi, romano-catolici, pastori din multe confesiuni. Când a auzit grupul lui că se botează au întrebat: «Cine-l botează?» , «La ce confesiune?», «La ortodoxie?», «Atunci îl botează călugărul». Eu eram călugărul acolo. Şi l-am botezat în condiţiile care erau, dar «câţi în Hristos v-aţi botezat în Hristos v-aţi şi îmbrăcat». Şi am mai zis o rugăciune aşa improvizată pe cât mai ţineam noi minte ritualul Botezului. Şi s-a considerat Botezul valid, dar pentru Sfântul Mir nu aveam materie: «Când ai să ieşi din închisoare te duci la părintele Teodorescu la Sfânta Ecaterina, acolo la Institut şi să te miruiască». Când colo el a uitat. Dar a găsit . A ajuns

[1] N. Steinhardt, Juralul fericirii, Editura Dacia, Cluj- Napoca, 1991, pag. 394.

BDD-A21903 © 2014 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 00:54:07 UTC)

la «Icoana», la Schitul Darvari. S-a dus acolo. Şi acolo l-a găsit pe părintele Teodorescu şi i-a făcut administrarea Sfântului Mir. Şi s-a terminat."[2]

Tot într-un interviu, cu Iurie Roşca, părintele arhimandrit Mina Dobzeu mai spunea: „...el reprezintă un caz foarte important şi pentru creştinătate, şi pentru Biserica noastră ortodoxă. Căci dacă mâna mea a fost o mână întinsă pentru a-l boteza prin Pronia Dumnezeiască, el a fost o mână întinsă către intelectuali, care să le spună: «Iată, voi, care aţi fost botezaţi de mici, n-aţi cunoscut ce semnificaţie are botezul, iar eu, care am fost botezat la vârstă majoră, am cunoscut pe Hristos». Căci a trăit nişte momente înălţătoare, când harul lui Dumnezeu i-a dat trăiri înălţătoare, încât noi le putem numi bucurii din Paradis. Nici eu, care le-am trăit, nu sunt şi nici n-aş fi fost în stare să le exprim în cuvinte, pe când el, reuşeşte să ni le redea în cuvinte şi să spună: da, Botezul a fost adevărat, este adevărat, Sfintele Taine sunt adevărate. El, spre deosebire de mine, păcătosul, avea talent scriitoricesc, de-aia a putut să zică mai bine decât aş putea s-o fac eu."[3]

Unul din ucenicii lui Nicolae Steinhardt, părintele arhimandrit Emanuil Rus spune despre acesta: „- Eram conştienţi fiecare din noi că dânsul era evreu, şi că era evreu încreştinat. Dar nu s-a pus problema, nu s-a făcut nici o diferenţiere că dânsul era evreu... Noi l-am primit ca pe fiecare creştin care doreşte să-l urmeze pe Hristos dorind să fie călugăr. N-am făcut diferenţiere, nu s-a simţit nimic...Dânsul avea un comportament atât de frumos faţă de noi(...) În calitatea lui de evreu, vreau să vă spun ceva legat de corespondenţa părintelui Nicolae, de scrisorile care au rămas, dacă au rămas. Dar să vă spun un fragment din viaţa părintelui Nicolae legat de scrisoarea primită de la rabinul din Ierusalim în care îl întreabă: «Domnule, cum se comportă călugării de la Rohia? Eşti privit cu răutate... Tu te-ai botezat şi te-ai călugărit şi te-ai creştinat cu deplină convingere? N-ai fost silit în puşcărie crezând că o să ai facilităţi?» Şi când a primit scrisoarea respectivă m-a chemat şi mi-a citit-o... Uite ce mi-a zis şi- zice- mâine fac răspunsul. Te chem să-ţi citesc şi să asculţi răspunsul. Şi îi răspunde rabinului de la Ierusalim: «M-am creştinat din convingere, asta am avut-o în gând încă din copilărie». Dânsul vorbea atât de frumos despre preotul de la biserica Capra din Bucureşti. Dânsul acolo mergea. Mergea la Sfânta Liturghie nefiind creştin. Mergea Duminică de Duminică...(...) Şi îi spune că s-a şi călugărit, s-a şi încreştinat din convingere şi că el crede cu tărie că Iisus Hristos, cel care s-a născut din Fecioara Maria şi a fost răstignit, este Fiul lui Dumnezeu cu adevărat, iar ceea «ce-mi doresc din tot sufletul este împlinirea blestemului rabinului de la Bucureşti care m-a blestemat spunând să am parte cu Răstignitul. Îmi doresc să se împlinească acest blestem. Eu mă bucur şi aş vrea să am parte cu Răstignitul, să fiu în împărăţia lui». Aşa i-a răspuns rabinului de la Ierusalim".[4]

Ştim bine că, datorită faptului că era un om de cultură deosebit, care avea cunoştinţe în absolut orice domeniu, participa la tot felul de conferinţe, întruniri, cenacluri cu diverse teme. Printre participanţii la unul din cenacluri, şi anume: Cenaclul Saeculum, desfăşurat între anii 1981- 1986, a fost şi Aurel Podaru care spunea despre Nicolae Steinhardt: „Ştiam că el este «evreu convertit la ortodoxie», botezat fiind chiar în închisoare, la Jilava. Legat de acest aspect, am îndrăznit odată a-l întreba: «De ce ortodoxia, părinte Nicolae?» Mi-a răspuns fără ezitare: «Pentru măreţia şi adâncimile spirituale ale acestui cult»"[5].

Printre cei care au dorit să-l cunoască şi l-au cunoscut a fost şi profesorul universitar Iosif Viehmann de la Insitutul de Speologie din Cluj- Napoca. Acesta spune despre dânsul:

[2] Călin Emilian Chira, *Convorbiri despre Nicolae Steinhardt*, Editura Eikon, Cluj Napoca, 2010, pag. 10.
[3] Interviu cu Iurie Roşca, pag. 9.
[4] Călin Emilian Chira, *Convorbiri despre Nicolae Steinhardt*, Editura Eikon, Cluj Napoca, 2010, pag 76.
[5] Ibidem, pag. 151.

BDD-A21903 © 2014 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 00:54:07 UTC)

„Era ştiut de noi că el este un ovrei, are o altă religie, ajunge în închisoare în împrejurări pe care nu le luăm acuma în seamă, se converteşte, devine ortodox şi creştin. Dar puţini oameni pot dovedi un creştinism atât de sincer şi de împlinit, atât de înţelept şi de logic, făcând întotdeauna provocărilor şi criticilor cuvenitul joc”[6].

N. Steinhardt a fost, este şi, cu siguranţă, va fi un exemplu de sinceră convertire, de devotament faţă de poporul român şi faţă de România.

Bibliografie:

1. Amintiri despre N. Steinhardt, Crestomaţie de Arşavir Acterian, Editura Dacia, 2009.
2. CHIRA, Călin Emilian, Convorbiri despre Nicolae Steinhardt, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2010.
3. STEINHARDT, Nicolae, Jurnalul fericirii, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1991.
4. STEINHARDT, Nicolae, Primejdia mărturisirii. Convorbiri cu Ioan Pintea, Editura Humanitas, Bucureşti, 2006.
5. STEINHARDT, Nicolae, Mărturisire în Primejdia mărturisirii. Convorbiri cu Ioan Pintea, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1993.
6. ***, Caietele de la Rohia I. Nicolae Steinhardt sau Fericirea de a fi Creştin, Editura Helvetica, Baia-Mare, 1999.

The research presented in this paper was supported by the European Social Fund under the responsibility of the Managing Authority for the Sectoral Operational Programme for Human Resources Development , as part of the grant POSDRU/159/1.5/S/133652.

[6] Ibidem, pag. 253.

BDD-A21903 © 2014 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 00:54:07 UTC)